

Geleceğin Dünyasına Açılan Bir Kapı

LINUX

Linux Kullanıcıları Derneği Başkanı Doç. Dr. Mustafa Akgül ile Linux ve Açık Kaynak Kodlu yazılımlar üzerine konuştuk.

◊ Öncelikle Linux Kullanıcıları Derneği'ni kısaca tanıtır mısınız?

Linux Kullanıcıları Derneği - LKD 2000 yılında kuruldu ama bir grup olarak 1994'den beri var. LKD Linux ve Açık Kaynak Kod felsefesine inananların bulunduğu bir merkez. LKD, Linux ve açık kaynakla ilgili her kesimin, her etkinliğin etrafında bulunduğu bir ortam, bir portal olmak istiyor. Biz Linux ve açık kaynak kodunun odak noktası olmak istiyoruz. LKD Ankara ve İstanbul'da sürekli seminerler yapıyor, yakında bu seminerleri İzmir'de başlatmaya çalışıyoruz. Ayrıca gezici seminerlerimiz var: Anadolu'nun 30'a yakın ilinde 1-3 günlük Linux seminerleri yapıyoruz. LKD olarak en büyük etkinliğimiz "Linux ve Özgür Yazılım Şenliği". Bu yıl üçüncüsünü Mayıs ayında Ankara'da yapmayı planlıyoruz. Linux ile ilgili e-posta listelerimiz ve web sayfalarımız var. Linux'la ilgili doküman üretilmesine, yerleştirme çabalarına destek oluyoruz. Başarılı örnekleri web sayfamızda tanıtmak istiyoruz.

◊ Özgür Yazılım konusunda görüşleriniz nedir? Türkiye'de Özgür Yazılım ürünleri kullanılıyor mu?

Açık kaynak kodlu yazılımlar bizim gibi gelişmekte olan ülkelerde hayati önemde bir olanak. Açık kaynak kodlu yazılım sektörünü geliştirmek, kamu, okullar, kobiler için büyük tasarruf sağlamaya yönelik önemli bir olgu. Açık kaynak kodlu yazılımlar, yazılımın kendi gereksinimlerinize göre uyarılma ve dolayısıyla daha güvenli, daha etkin, gereğinde zenginleştirilmiş, gereğinde basitleştirilmiş ürünlerin kullanımına olanak vermektedir.

Ülkemizde açık kaynak kodlu ürünler yavaş yavaş yayılıyor. Üniversitelerde, Kamu'da, yer

yer Kobi'lerde, internet servis sağlayıcılar pazarında gittikçe yaygınlaşıyor. Mühendislik hizmetlerinde, hesaplama ağırlıklı işlerde Linux ve açık kaynak kodu ile geliştirilmiş yazılımlar gittikçe daha fazla önem kazanıyor.

◊ Lisans barışı olarak veri reklamlarla yürütülen BSA'nın korkutma faaliyetlerini nasıl değerlendiriyorsunuz? Bilgisayar kullanıcılarının Microsoft'a lisans parası ödemek dışında alternatifleri nelerdir?

BSA başından beri entellektüel seviyesi düşük bir kampanya yürüttü. "Kopya Yazılım" gibi yanlış bir kavramla yola çıktı. Her yazılım 'kopya'dır, sayısal ürünlerin ana özelliği de kopya yoluyla üretilmesi ve marjinal maliyetin pratik olarak sıfır olmasıdır. Doğru kavram, "emek" ve kullanım sözleşmesi olan "lisans"tır. İnsanların gereksinim duydukları ürünleri, doğru lisansla kullanmaları gerekir. İnsanlar, gerek duydukları ürünü kullanım hakkını alarak kullanmalıdırlar. İnsanlar moda olduğu ve marka olduğu için kullanımın ötesinde 'bana ne gerekir?' sorusuna cevap vermeli ve bu cevaba uygun ürünleri kullanmalıdır. Masaüstü ve sunucu ortamında, ortalama uygulamalar için, işletim sistemi, ofis uygulama yazılımları (kelime işlemci, tablolaştırma, sunum ve grafik programları vs) açık kaynak dünyası pek çok alternatif sunuyor. Ofis seti için, OpenOffice ve StarOffice en yaygınları. Ama, bunların dışında da paketler var meraklısı için.

◊ OpenOffice'i kimlere önerirsiniz? Fiyatı nedir? OpenOffice'i muadilleri ile kullanım kolaylıkları, performans, maliyet açısından karşılaştırarak değerlendirir misiniz?

Normal bir kullanıcı için OpenOffice ve StarOffice Microsoft ofis ürünleri ile

büyük ölçüde uyumludur (%99 gibi). OpenOffice tamamen bedava olarak internette indirilebilir, StarOffice'in ise makul bir ücreti var. OpenOffice'i bir CD paketi ve destek ile satan yerli Linux firmaları var. Kullanım yapınıza bakarak, alternatifler içinde size en uygunu seçin. LKD olarak, tüm Linux dostu firmalara eşit uzaklıkta değiliz. Henüz bir tüketici koruma örgütü durumunda değiliz. Kaliteli kullanım deneyleri yaratıp, bunları yayınlama noktasında değiliz.

◇ Sunucu olarak Linux, masaüstü olarak Linux'u muadilleri ile kullanım kolaylıkları, performans, maliyet açısından karşılaştırarak değerlendirir misiniz?

Sunucu olarak Linux herkesle yarışacak bir konumdur. 64 bitlik tek işletim sistemi sayabiliriz. Süperbilgisayarların büyük çoğunluğu Linux kümeleri. Linux'u yüksek başarılı uygulamalarda, sistem yöneticilerinin sistemi kendi gereksinimlerine göre ince ayar yapabildiği noktalarda Linux'u geçmek pek mümkün değil diye düşünüyorum. Çok özel uygulamalar dışında Linux'a rahatlıkla güvenebilirsiniz.

Masaüstünde Linux aynı ölçüde mükemmel değil. Microsoft Windows'a koşullanmış, temel kavramlardan uzak birilerine Linux kullanmanın zor geldiği zamanlar olabilir. Linux, gözü kapalı, siz ne yaptığınızı bilmiyorsanız bile sizin derdinizi çözer diyemeyiz. Ama, meraklı, programlama bilgisi olan birisi iseniz, Linux tam size göre.

Diğer yandan hayatında hiç bilgisayar kullanmadığı halde, ilk defa Linux deneyen ve rahatlıkla Linux'u masaüstünde kullanan örnekleri biliyorum. Küçük çocuklar ve yaşlılar buna dahil. Bir çok çalışanın olduğu bir kurumda, Linux'tan anlayan bir yerel uzman bulunmasında yarar var.

◇ Türkiye'de kişisel bilgisayarlarda, üniversite bilgi işlemlerindeki sunuculara, işyerlerinde Linux kullanım oranı konusunda bilgi verebilir misiniz?

Bir oran vermek zor, tecrübelerden kaynaklanan tahminler verebiliriz. Türkiye'de içinde sunucu olarak Linux barındırmayan üniversite yoktur diye düşünüyorum. 1-2 tane numune belki çıkar. Üniversitelerde, laboratuvarlarda bir miktar gelişme var. Masaüstünün işyerlerinde yaygınlığı konusunda bir rakam vermek çok zor. Ancak bir tahmin yapmak gerekirse %10'lara yaklaşmıştır diye düşünüyorum.

◇ Türkiye'de kişisel bilgisayar olarak Linux kullanan kamu kurumu, eğitim kurumu, özel şirketlere örnekler verebilir misiniz?

Üniversitelerin bilgi işlemleri Linux kullanıyor. İnternet şirketlerinin büyük bir bölümü Linux kullanıyor. Merkez Bankası, Bakanlıkların bazıları Linux kullanıyor.

◇ Linux ve Özgür Yazılım felsefesi ile üretilmiş yazılımlar ülkemizde neden yaygın değil?

Bir kaç neden var. Öncelikle, insanların özgür yazılımlarla deneyimleri yok ve bunun sonucunda bunların güçleri konusunda

saplantıları var. Öte yandan, bu yazılımları uyarlayabilecek, gelişmeleri takip edecek, açıkları kapatacak, yeni sürümünü getirip kuracak, bakım yapacak kendi insan kaynaklarında sorun yaşıyorlar. Bizler de başarılı örnekleri, bu yazılımların güçlerini anlatmaya vakit bulamıyoruz, tanıtım ekşimiz var.

◇ Dünya'da Özgür Yazılım ürünleri kullanımı konusunda örnekler verebilir misiniz? Çin'in Linux'a geçişi kararı hakkında bilgi verebilir misiniz? 500 milyon bilgisayarda Linux'a geçmesi kararı ile dünyada oranları nasıl değişecektir. Bu durumun Linux'un Türkiye'de daha da yaygın kullanılması konusunda etkisi olacak mıdır? Görüşleriniz nelerdir?

Dünya çok ciddi olarak açık kaynak kodlu yazılımlara yöneliyor. Sadece, Çin, Hindistan, Brezilya, Meksika gibi gelişmekte olan ülkeler değil, Almaya, Fransa, Kore, İspanya gibi gelişmiş ülkeler de Linux ve özgür yazılımla ilgileniyor. Dünyadaki eğilimler ve başarılı örneklerden biz de ülke olarak etkileniyoruz. Öte yandan ürünler sürekli gelişiyor. Başarılı örnekleri tüm dünya görececek. Biz de etkileneceğiz. Yerli Linux firmaları çoğalıyor, gelişiyor. Ülke koşullarına uygun çözümler ve yerel destek arttıkça, Linux yaygınlaşacaktır. Türkçe Linux kitaplarının sayısı artmaya başladı. Linux seminerlerine, kurslara ilgi sürekli artıyor.

Soru: Türkiye'de kişisel bilgisayar olarak Linux kullanan kamu kurumu, eğitim kurumu, özel şirketlere örnekler verebilir misiniz?

ODTÜ'nün birçok bölümünde ve Bilgi İşlem Dairesi'nde; İTÜ Uzaktan Eğitim Merkezi ve bazı bölümlerinde; Atılım Üniversitesi'nde; Çankaya Üniversitesi; İnönü Üniversitesi'nde 500 bilgisayarlık lab Linux kullanıyor. Sabancı Üniversitesi gibi bir çok üniversitede Linux kullanılıyor. Devlet kurumlarında, bakanlıklarda Linux kullanılıyor. ODESA Ltd. Sti. (Cyberpark-Bilkent), İnoksan A.Ş., BOS A.Ş Fatih Dershaneleri ve Fen Bilimleri Merkezi'nde Fatih Üniversitesi'nde Bilgisayar Mühendisliği intercafelelerinde Linux kullanılmaya başlandı"

◇ Son olarak üyelerimize ne söylemek istersiniz?

Linux geleceğin dünyasına açılan bir kapı ve ülkemizin gelişmesi için çok geniş olanaklar sunan bir işletim sistemi, teknolojiler bütünlüğü, bir felsefe, bir camidir. Bir an önce Linux'la tanışın, kendi değerlendirmenizi yapın. Önce Knoppix ile başlayabilirsiniz. Sonra bilgisayarınızda Linux ve Windows'u aynı anda bulundurun, canınız istediğinde diğerine geçin. Kurumlar da mütevazı bilgisayarlara Linux yükleyerek başlayabilir, bazı işleri Linux'a yaptırabilir, böylece bir alışma sürecinden geçebilirsiniz. Kendi içinizde Linux öğrenen birileri olsun ve böylece yerel uzmandan destek alabilsin. Daha sonra, bir plan dahilinde hangi sunucuda Linux'a geçeceğinize ve bunun nasıl olacağına karar verin. Linux'u ciddiye alın ve emin adımlarla yürüyerek Linux'a yüzünüzü dönün.